

Institut Agrícola Català de Sant Isidre

Josep Maria Major, Membre del Consell Executiu

Com una de les entitats fundadores de la Caixa de Pensions, l'Institut Agrícola Català ens sumem al reconeixement de qui entenem és el fundador ideològic d'aquesta Caixa, com sempre hem fet, i del llegat d'en Francesc Moragas.

Nogensmenys ell va ser qui va aconseguir posar en marxa un neguit que teníem en la nostra institució i en bona part dels empresaris agraris d'aquella època, de finals del segle XIX, per donar-l'hi cobertura envers els accidents dels treballadors agraris i industrials. Estem parlant de la consolidació de la Revolució Industrial a Catalunya, amb la incorporació de les màquines de vapor, que per exemple causaven ensurts notables i malauradament mortals.

Per exemple, com una anècdota, Ramon Bonaplata Roig i Amaràs Janer i Gonime van reaprofitar màquines de vapor de la indústria tèxtil per adaptar-les al món agrícola i fer-ne màquines de batre o màquines per llaurar. I en una de les primeres proves que van fer van morir tres persones. Això va fer adonar als empresaris agraris que calia actuar envers la previsió dels accidents i especialment els orfes i les vídues. Perquè, encara que pugui semblar mentida, les primeres assegurances socials no neixen fins al 1919. I la Seguretat Social, com a tal, com a model unitari integrat de protecció social, no es regula fins a l'any 1963.

Des de la nostra fundació el 1951, que aviat farem cent setanta anys, un dels primers objectius fou la creació d'entitats d'estalvi i societats de crèdit

agrícola. Així mateix, vam ser els primers a fer assegurances agràries. El desenvolupament d'una agricultura potent i segura ha estat un dels nostres estàndards més visibles. Mitjançant uns estudis dirigits per l'eminent soci Josep Bertran i Musitu, assessor jurídic de l'Institut i de la Casa Reial, es van anar publicant, i informant alhora al ministre d'Hisenda i les Diputacions Provincials, treballant en aquest sentit. Això va convergir en una col•laboració del llavors el nostre secretari general, el senyor Andreu de Ferran i Dumont, i el seu president, Ignasi Girona i Vilanova, els quals, juntament amb els principals organismes i entitats econòmiques de la ciutat, es van reunir el dia 4 de març del 1902 a la seu de l'Institut, per expressar la idea de crear una Caja de Retiro. Caixa que es nodriria amb el sobrant dels diners que s'havien recollit per posar remei als mals de les famílies afectades per la recent vaga general de febrer, com s'ha fet esment, amb molts morts i ferits greus.

És aquí quan es va unir el que ara diríem una *joint venture*, el talent d'en Francesc Moragas i el capital econòmic, en aquest cas del nostre president Ignasi Girona, en representació de l'Institut Agrícola, juntament amb les altres entitats fundadores. I de resultes de tot plegat, dos anys més tard es fundaria la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. El llegat d'ell, i de les entitats fundadores que van creure en la seva idea, encara avui, més de cent anys després, perdura. És un clar exemple de com gràcies al treball de tota la societat civil s'assoleixen reptes que, d'altra manera, no serien possibles. Esperem que aquest exemple serveixi d'espill per a moltes altres experiències perquè el món empresarial i la societat segueixin evolucionant positivament i amb èxit, objectius pels quals l'Institut Agrícola treballem des de fa molt temps.